

Sygn. akt VII U 1155/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jacek Chaciński
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Beata Pelczyńska

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2015 r. w Lublinie

sprawy J. B. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o emeryturę

na skutek odwołania J. B. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 11 czerwca 2015 roku, nr (...).

oddala odwołanie

VII U 1155/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 czerwca 2015 roku, znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., odmówił J. B. (1) przyznania emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43 ze zm.). W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił 15 lat stażu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (decyzja – k. 34 akta emerytalne).

W odwołaniu od powyższej decyzji J. B. (1) wnosił o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania skarżący podniósł, że był zatrudniony w warunkach szczególnych przez okres ponad 15 lat, zaś ZUS niezasadnie nie uznał mu okresu pracy w szczególnych warunkach w (...) S.A. od 5 marca 1980 r. do 13 lipca 1992 r. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony (k. 2-4 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie, podtrzymując argumentację wyrażoną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie - k. 5 – 6. a. s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. B. (1) urodzony (...) w dniu 18 maja 2015 roku złożył wniosek o emeryturę (k. 1-3 a.e.).

Na podstawie przedłożonych wraz z wnioskiem oraz zgromadzonych w aktach ubezpieczeniowych dokumentów organ rentowy ustalił na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres podlegania ubezpieczeniom w wymiarze 26 lat, 6 miesięcy i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych oraz 5 lat i 5 dni okresów pracy w szczególnych warunkach. Zakład nie uwzględnił okresu pracy w szczególnych warunkach w (...) S.A. od 5 marca 1980 r. do 13 lipca 1992 r. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony z uwagi na to, że w świadectwie pracy w szczególnych warunkach z dnia 20 listopada 2000 r. brak jest powołania na rozporządzenie Rady Ministrów z 7.02. 1983 r. oraz określenia charakteru pracy zgodnie z działem i pozycją w/w rozporządzenia.

W toku postępowania, w celu ustalenia czy w nieuwzględnionym przez organ rentowy okresie zatrudnienia wnioskodawca wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego prace w warunkach szczególnych, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z przesłuchania wnioskodawcy (zeznania wnioskodawcy – k. 30 v. – 31 v. oraz 32), świadków: I. K. (1) (zeznania świadka – k. 31 v) i S. R. (1) (zeznania świadka – k. 32) oraz dowody nieosobowe w postaci akt osobowych skarżącego (dokumentacja znajdująca się w kopercie 21 a.s.) i dołączonych akt organu rentowego.

J. B. (1)(wcześniejsze nazwisko B.) z dniem 8 listopada 1979 r. został zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w L. na podstawie umowy o pracę na dwutygodniowy okres próbny, a po jego upływie na czas nieograniczony na stanowisku kierowcy (umowa o pracę – nieponumerowane akta osobowe). Rozpoczął pracę jako kierowca samochodu N. (wyjaśnienia wnioskodawcy k.30 v). Z dniem 1 sierpnia 1980 r. powierzono wnioskodawcy prowadzenie i obsługę samochodu marki S.- Chłodnia o ciężarze powyższej 3,5 tony i przyznano wynagrodzenie według IV kategorii zaszerogowania (pismo z 23 lipca 1980 r. – akta osobowe). Szczegółowe czynności wnioskodawcy jako kierowcy zostały określone w zakresie czynności podpisanym przez niego (akta osobowe).

W dniu 1 grudnia 1980 r. między Pracodawcą a wnioskodawcą i konwojentem C. K. została zawarta umowa zlecenia o wspólnej odpowiedzialności materialnej kierowcy i konwojenta za powierzone im towary dystrybucyjne. Na mocy tej umowy wnioskodawca był zobowiązany do wykonywania czynności spedycyjnych za i wyładunku, i rozliczeń towarowych na samochodach dystrybucyjnych przy realizowaniu dostaw do sklepów detalicznych i innych odbiorców. Za wykonywanie tych czynności wnioskodawca miał otrzymywać wynagrodzenie określone w par.6 umowy(umowa zlecenia – akta osobowe). Umowy analogicznej treści zostały zawarte przez wnioskodawcę także w dniach: 1 lipca 1982 r., 16 czerwca 1986 r., 20 czerwca 1987 r.

Wnioskodawca był kierowcą samochodu S.. Rozwoził razem z konwojentem towar mrożony w postaci lodów, mrozonek i innych produktów garmażerii do sklepów i restauracji. Były to sklepy i restauracje w L., P., S., B.. Załadunek odbywał się z rampy w chłodni na samochód. Wnioskodawca zajmował się załadunkiem razem z konwojentem. Załadunek trwał godzinę do półtorej a nawet 3 godziny. Po przyjechaniu do sklepu wnioskodawca zajmował się rozładunkiem, wnosił towar do sklepu. Czas trwania rozładunku zależał od ilości towaru. Jeśli była rozładowywana tona towaru to trwało to ok. godziny(zeznania wnioskodawcy i świadków: S. R., I.K.).

Wnioskodawca zajmował się także transportem świeżych warzyw i owoców z punktów skupu do chłodni. Uczestniczył w załadunku towaru(zeznania wnioskodawcy i I. K.)

J. B. (1) woził również towar do innych chłodni. Wówczas inne osoby zajmowały się załadunkiem (zeznania I. K.).

Na podstawie umowy zlecenia z dnia 24 lipca 1991 r. wnioskodawca(razem z A. G.) zobowiązał się do prowadzenia ruchomego skupu owoców, głównie poprzeczki czarnej. Z tego tytułu miał otrzymywać wynagrodzenie określone w par.4 umowy (umowa zlecenia z 24 lipca 1991 r, zezwolenie na prowadzenie działalności skupowej z 24 lipca 1991 r. – akta osobowe). Realizacja umowy polegała na tym, że J. B. wraz ze współzleceniobiorcą jeździł samochodem służbowym i skupował towar. Skup ten odbywał się tylko tydzień i to wieczorami (zeznania wnioskodawcy).

W okresie od 22 października 1990r. do 26 maja 1991 r wnioskodawca przebywał na urlopie bezpłatnym(świadectwo pracy z 13 lipca 1992 r – akta osobowe).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie powołanych dokumentów z dokumentów, a także zeznań świadków I. K. (1) i S. R. (1) i samego wnioskodawcy.

Ustalając charakter pracy wnioskodawcy w omawianym zakładzie pracy Sąd przede wszystkim kierował się zapisami zawartymi w aktach osobowych skarżącego. Powołane dokumenty są wiarygodne jako sporządzone w przepisanej formie, przez odpowiednio umocowane osoby oraz w okresie, kiedy miały miejsce stwierdzone nimi okoliczności.

Odnosząc się do dowodów osobowych należy w pierwszej kolejności wskazać, iż Sąd dał wiarę zeznaniom świadków oraz samego wnioskodawcy w zakresie w jakim odnoszą się do faktu, iż wnioskodawca rzeczywiście zatrudniony był w omawianym zakładzie pracy jako kierowca. Stwierdzić jednak należy, iż powyższe stanowisko w swoim zakresie obejmowało szereg innych czynności, które wnioskodawca obowiązany był również wykonywać, poza prowadzeniem pojazdu ciężarowego. Skarżący w trakcie swojego zatrudnienia zajmował się załadunkiem i wyładunkiem towarów które przewoził następnie do sklepów i restauracji, a także przywoził z punktów skupu. Wnioskodawca otrzymywał dodatek za spedycję oraz za rozładowywanie towarów. W świetle powyższych dowodów Sąd uznał za nieprawdziwy zapis w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z 24 listopada 2010 r., że wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony(k.8 a. e.)

W tym stanie rzeczy nie można było uznać, iż J. B. (1) wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego, prace w warunkach szczególnych. Nie świadczył także pracy w warunkach szczególnych w okresie od 8 listopada 1979 r. do 31 lipca 1980 r. gdyż w tym okresie był kierowcą samochodu dostawczego (...).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 32 ust. 2 cytowanej ustawy stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, póź. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Według przepisu § 3 cytowanego rozporządzenia okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

Natomiast przepis § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis § 1 ust. 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury J. B. (1) musiał spełnić łącznie następujące przesłanki:

- 1) osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego;
- 3) na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnić:
 - a) co najmniej 15-letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz
 - b) staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

Bezspornym jest, że skarżący w dniu wydania zaskarżonej decyzji ukończył wymagane (...)lat, na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymuje się 25-letnim stażem pracy oraz że, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Do okoliczności spornych w niniejszej sprawie należało ustalenie, czy wnioskodawca posiada co najmniej 15-letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Powołując się na wykonywanie pracy w szczególnych warunkach, ubezpieczony zgodnie z ogólną zasadą rządzącą postępowanie dowodowym (art. 232 k.p.c.) winien udowodnić, że do dnia 1 stycznia 1999 roku wykonywał przez co najmniej 15 lat taką pracę - wymienioną w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), a konkretnie, że wykonywał pracę wskazaną w wykazie A, dział VIII, poz. 2 „prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów”, a więc że faktycznie wykonywał pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach na stanowisku uprawniającym do przejścia na emeryturę w obniżonym wieku. Obowiązkowi temu ubezpieczony, w ocenie Sądu, nie sprostał.

Wskazać w tym miejscu należy, że prawo do emerytury w obniżonym wieku z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest uzasadnione szybszą utratą zdolności do zarobkowania z uwagi na szczególne warunki lub szczególny charakter pracy. Praca taka, świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też wykonująca ją osoba ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni. Prawo to stanowi przywilej i odstępstwo od zasady wyrażonej w art. 27 ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, a zatem regulujące je

przepisy należy wyklądać w sposób gwarantujący zachowanie celu uzasadniającego to odstępstwo (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2011 roku, I UK 393/10, Lex nr 950426).

Praca w warunkach szczególnych musi być rzeczywiście wykonywana w tych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika bezsprzecznie, że wnioskodawca będąc zatrudnionym w Przedsiębiorstwie (...) poza prowadzeniem samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony wykonywał również szereg innych czynności (załadunek i rozładunek towarów, spedycja, co powoduje, iż nie można przyjąć, by stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w warunkach szczególnych.

Taką wykładnię potwierdza także orzecznictwo Sądu Najwyższego (wyrok SN z 28 sierpnia 2014. r. II UK 537/13).

Mając na uwadze ustalone w sprawie okoliczności oraz w świetle powołanych przepisów, należy stwierdzić, że J. B. (1) nie legitymuje się stażem 15 lat pracy w szczególnych warunkach, albowiem praca ta nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (§ 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia w zw. z art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej).

Tym samym wnioskodawca nie spełnił kumulatywnych przesłanek nabycia prawa do przedmiotowego świadczenia, w związku z czym nie było podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji.

Mając na uwadze wskazane okoliczności, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w wyroku.